

A déli harangszó katolikus propaganda

2002. március 22. 23:29

Veress Kata

Összefoglaló a Magyar ATV Sajtóklub Pénteken című műsorából, melyben Bayer Zsolt, Bencsik András, Járai Judit és Lovas István többek között a Fidesz megnövekedett népszerűségéről, az ellenzéki sajtó kommentálásairól, a kokárdaviselő embereket ért atrocitásokról, a déli harangszó kritizálásáról és az elmaradt miniszter-jelölti vita okairól esett szó.

A Népszabadság a Nemzeti Színház megnyitásának aprópóján vetette fel, hogy „a rendőrök biztosan azért vették körbe a színházat, mert attól tartottak, hogy valaki meg akarná közelíteni Mádl Ferenc köztársasági elnököt, és vastagon bekenné ráncatlanító krémmel”. A műsor egyik résztvevője erre megjegyezte: Göncz Árpád kapcsán soha nem lehetett hallani ilyesféle tiszteletlen és bugyuta megjegyzéseket. A tv2 arról azt a hírt, hogy a II. Erzsébet királynő és Fülöp herceg ebéden látta vendégül a magyar köztársasági elnököt és feleségét Londonban elhanyagolható tényként kezelte, és meg sem említette hírműsorában. Ez jelentené a korrekt újságírást? Az efféle rosszindulatú megjegyzések és mellőzések ellenére Mádl Ferenc vezeti a politikusok népszerűségi listáját, közvetlenül mögötte pedig öt kormánypárti következik a sorban.

A következő téma a legfrissebb Gallup-felmérés volt, mely szerint már 10 százalékkal vezet a Fidesz az MSZP előtt. A stúdióban ülők ezt úgy kommentálták, hogy mindez igen kínos lehet az ellenzék számára. Ennél már csak a kínosabb, hogy míg pár héttel ezelőtt 8-9 százalékos MSZP-előnyt, most hétfőn 26-26 százalékos, kiegyenlített Fidesz-MSZP állást jelzett a Szonda Ipsos. Aznap a reggeli Napkelte adásában Kovács László volt a vendég, és arra a kérdésre, hogy mit szól a friss felméréshez azt válaszolta: őt nem érdeklik a közvélemény-kutatási eredmények, s már a Szonda Ipsosé sem. Nem sokkal ezelőtt Horn Gyula ugyanerről a témáról azt nyilatkozta: egy ideje már nem érdeklik a közvélemény-kutatók felmérései, ő egyedül a „független Szonda-Ipsos” véleményére ad.

Sorra jönnek a hírek arról, hogy az országban több helyütt megtámadtak jobboldali aktivistákat. Ennél szomorúbb tény, hogy azokat is inzultálják, akik egy polgári felhívásnak eleget téve kokárdát viselnek a választások végéig. Az egyik újság szerkesztője a minap a pesterzsébeti kábeltelevízióban járt,

kokárdát viselt, és arra figyelmeztették, hogy vigyázzon, mert aki kokárdát visel, azt Erzsébeten megverik. Egy szülő mesélte, hogy a játszótéren játszó gyerekek egyikén kokárda volt, mire a másik gyermek szülője arra bízta a csemetéjét, hogy ezért meg kell verni azt a kislányt. Egy másik esetben valaki arra panaszkodott, hogy ő az autója antennájára tett fel nemzeti színű szalagot, mire valaki az egész antennát letörte. Balogh János ökológus professzor urat egy sárga sálát viselő hölgy inzultálta azért, mert kokárdát visel. Erre tette fel az egyik résztvevő a kérdést: akkor most valójában ki fél kitől?

A héten mind a Magyar Hírlap, mind a Népszabadság egész oldalas cikket készített a hajdani nagy francia diáklázadások jeles alakjával - akinek mellesleg bevallottan voltak pedofil ügyei -, és az interjúban most arról tett hitet, hogy Magyarországon kezd újraéledni a náciizmus. Feltehetőleg nem feltétlenül saját kútfőből állítja mindezt, hanem azt mondja vissza, amit mesélnek neki. Az ilyen esetekben hol van Göncz Árpád, s hajdanán kedvelt politikusként most miért nem szólít fel megértésre és türelemre? - tette fel a kérdést a műsor egyik résztvevője. Mert azt is még hosszabban lehetne sorolni, hogy hányakat ért atrocitás a kokárdaviselés miatt. A Népszava cikkírója, Martos Gábor a kokárdával kapcsolatban azt kifogásolja többek között, hogy a nemzeti tábor kisajátítja magának ezt a jelképet, amit a műsor résztvevői úgy kommentáltak: senkinek nem tiltották meg, hogy ő ne viseljen nemzeti színű szalagot. Akinek nem tetszik, ne hordja, de ne kelljen azoknak félni, akik hordják. Amerikában sem szokás megtámadni valakit azért, ha az utcán sétálva nemzeti zászlót lenget. Büszkék a nemzeti lobogójukra. Egy érdekes csavarral fejezi be a cikkíró a kokárdával szembeni kifogásait: „Azok legyenek az igaz magyaroktól megkülönböztetve bármilyen módon, akik nem tartoznak a kokárdás oldalhoz, akármivel, mondjuk egy sárga csillaggal.” Erre már csak azt lehet mondani: nem a jobboldali emberek használják a baseball ütőt, mi csak normális rendet szeretnénk.

Az egész miniszter-jelölti vitával kapcsolatos történet igen érdekes. A vitát megelőző egyeztetések jegyzőkönyvében például le van rajzolva, hogy a helyszínen milyen háttérben állapodott meg a két párt. Olyannyira minden részletre kiterjedő volt az egyeztetés, hogy még az is fel van jegyezve a papíron: március 20-án 17 óra 25 perckor Baja Ferenc telefonált, és kérte, hogy korrigálják a felek az egyik passzust, és ne 2x2 méteres díszelem, hanem inkább 3x5 méteres fix tabló legyen a háttérben. A telefon után a felek ezt a kérést is megbeszélték, elfogadták, a korrigálás elfogadását aláírták. Az ilyen apró részletek lefektetése után volt meglepő,

hogya az első vita előtt fél órával állt elő az MSZP azzal az érdekes ötlettel, hogy ők két plazmatévét is szeretnék használni a beszélgetés háttéréül, s azokon érdekes adalékokat akarnak levetíteni. Ilyet egy megegyezés után nem lehet csinálni. És feltehetőleg a szocialisták pontosan tudták, hogy ezt nem lehet elfogadni. A műsor résztvevői mindebből azt a végkövetkeztetést vonták le: ez a lépés is arra bizonyíték, hogy az MSZP milyen hihetetlenül furmányos módon, sok-sok külön kört megtéve próbál mindent megtenni azért, hogy Medgyessynek ne kelljen kiállnia Orbánnal.

Másik érdekes elem az ügyben, hogy az MSZP csak tegnap délután nyilatkozott arról, hogy semmiféle vitára nem hajlandó kiállni a Fidesszel szemben. Hogy lehet az, hogy a mai Népszabadságban az MSZP egy egész oldalas hirdetést jelentetett meg „Orbán megfutamodott” címmel. Ennek a jól megfogalmazott szövegnek már jóval korábban készen kellett lennie, hogy a lapzárta előtt még helyet találjanak rá az újságban, s meg lehessen szerkeszteni. A műsor résztvevőinek minderről az volt a benyomásuk, hogy ez a nyilatkozat legalább egy nappal korábban teljesen készen volt. Egy másik adalék: Amerikában és a világ számos országában betiltották azt a fajta reklámeffektust, amely egy-egy másodpercre villant be egy képet, mert túl hatásosnak találták a módszert. Miért volt fontos egy többmilliós plazmatévé bevetése az MSZP-nek?

Vannak, akik azt feltételezik, hogy az egy-egy másodperces bevillantások valamifajta politikai üzenetet tartalmaztak volna, amelyek könnyen befolyásolhatta volna a nézőket. Az egész vita kapcsán azt az egyetlen egy kérdést kell megfogalmazni: valóban komolyan gondolta az MSZP, hogy le akar ülni a Fidesszel vitázni? Mert ha komolyan gondolták volna, hogy el akarják mondani a programjukat és az érveiket a embereknek, akkor a plazmatévék használatának kérdése eltörpült volna a nyilvános megmérettetés lehetősége mellett. Vajon nem az áll-e az egész ügy mögött, hogy el akarták terelni a figyelmet? A Sajtóklub résztvevői szerint a szocialisták a miniszter-jelölti vita körüli cirkusszal akarták elosztani a felelősséget a párton belül, s eltusolni azt a tényt, hogy Medgyessy Péter mostanra már katasztrofálisan felsült, s szemmel láthatólag elfáradt a nehezen viselhető, óriási harcban.

Időközben megindult Orbán Viktor kampánya. De nemcsak a miniszterelnök, hanem az ellenzéki sajtó is felkészült erre a tényre. Hogy komoly bajban lehetnek az ellenzéki sajtóban arra jó példa, hogy még el sem indult Orbán Viktor a kampánykörútjára, de előtte való nap már azt találgatták az újságok, hogy milyen autóval fogja vidéki útját járni a miniszterelnök. Ennek kapcsán jelentek meg azok a kritizáló hírek, hogy Orbán Viktor páncélautóval fogja

járni az országot. A Sajtóklubban megszólalók szerint ugyan lehet, hogy az ellenzéki sajtó szerint helyközi buszjáratokkal vagy kerékpárral kellene közlekednie a magyar miniszterelnöknek, de tudomásuk szerint Volkswagen ingyen bocsátotta egy autóját a miniszterelnököt kísérő biztonsági őrezred rendelkezésére. A mindenkori miniszterelnökök közlekedési szokásaira Bayer Zsolt egy 1998. április 3-án, a Napi Magyarországon megjelent cikket hozott fel példának. A cikkben az áll, hogy Horn Gyula újból törvényt sértett akkor, amikor engedély nélkül szállt le helikopterével egy földterületen. Az akkori miniszterelnök ugyanis zsúfolt kampányprogramja miatt már késésben volt az egyik fórumról, ezért szolgálati autója helyett helikopterrel érkezett meg az egyik helyszínre úgy, hogy előtte nem kértek leszállási engedélyt a megyeközponttól. Kis szemelvény 1998-ból.

A műsor résztvevői „igazi bravúr”-nak aposztrofálták azt, amit ma jelentetett meg a Magyar Hírlap. Az újság ugyanis utána nyomozott annak, hogy ki lehet az a kisfiú, aki a Fidesz plakátján szerepel. Mint az oknyomozó cikkből kiderül: egy francia kisfiú évekkel ezelőtti képéről van szó. Ennek részleteit hosszan tárja fel az újság, azt is kritizálva, hogy azon a pénzen, amit a külföldi ügynökségtől vásárolt képért fizetett a Fidesz kampánystábja, egy magyar fotós magyar gyermekről készített fotóját is megvehették volna. Bayer Zsolt szerint, ha ez így történt volna, akkor most az adna témát a Magyar Hírlapnak, hogy vajon a plakáton szereplő magyar kisfiúnak nem sértették-e meg a személyiségi jogait azzal, hogy felhasználták a fotóját. Annak érdekében, hogy ne legyen túl egyoldalú a kampányköltségek és a kampány részleteinek a forszírozása, talán egy jobboldali lapnak is meg kellene kérdeznie az ellenzéket, hogy ők mennyit, mikor és mire költöttek a kampányuk során.

Érdekes módon azon nem háborodott fel az ellenzéki sajtó, hogy az SZDSZ úgy használta fel az Orbán Viktor és egy idős hölgy találkozásáról készült fotót, hogy előtte nem kérte az idős asszony hozzájárulását. A Magyar Hírlapéhoz hasonló cikket úgy kommentálták: szomorúan nevetséges. Vajon hány embernek mennyi munkaórájába került a lapnál, hogy a Fidesz plakáttal kapcsolatos, szenzációsnak szánt tényeket kiderítsék. Ugyanezen plakát kapcsán a Népszabadság cikkírója kutyasétáltatás közben arra jött rá: a (valójában boldogan nevető) kisfiúban ő a Fidesz agresszivitás jelentő asszociációt véli felfedezni.

Problémát jelent manapság már a déli harangszó is. A március 13-i Népszabadságban egy médiakutató azt írta: nem volna szabad megengedni, hogy az ország leghallgatottabb déli hírműsora előtt a bemondó „nemzeti és keresztény hagyományokra appellálva”

ismertesse, hogy a lejátszott harangszó melyik magyarországi helység templomában lett felvéve. Mégpedig azért nem, mert a harangszóval kapcsolatos magyarázat megváltoztatja a közvetlenül utána következő hírműsor lényegét. Másik alkalommal **Eörsi István** nyilatkozott úgy, hogy a déli harangszó bejátszása valójában „katolikus propaganda”, s nem a magyar kultúra része.